

AUTOINFORME SOBRE L'APLICACIÓ DEL MODEL D'AVALUACIÓ DOCENT I DELS SEUS RESULTATS

UNIVERSITAT POMPEU FABRA

Unitat d'Estudis, Planificació i
Avaluació

**Acord del Consell de Govern de 16
d'octubre del 2013**

**Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona**

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	3
Procés d'elaboració de l'autoinforme.....	3
DIMENSIONS DE L' AVALUACIÓ.....	5
A. Recomanacions de l'informe de certificació 2008 i ajustos del manual	5
B. Dades de resultats i valoració del període d'aplicació 2008-2013	6
Contribució del model d'avaluació a la millora de la docència	6
La participació en el model d'avaluació docent	7
La no-participació en el procés d'avaluació: evolució i motius	9
C. Valoració dels mecanismes per assegurar la transparència del procés d'avaluació i garantir-ne la difusió.....	10
Informació sobre el procés d'avaluació.....	12
Preses de decisions derivades de l'avaluació	12
Accions derivades de l'avaluació docent.....	13
Difusió dels resultats de l'avaluació docent	13
D. Valoració de l'aplicació dels criteris i del procés d'avaluació docent.....	13
Procediments d'informació i comunicació	14
Nivell d'exigència i capacitat de discriminació del model.....	16
E. Valoració de la satisfacció dels agents implicats i dels seus resultats	17
Mecanismes per mesurar el nivell de satisfacció amb el procés d'avaluació.....	17
F. Propostes de millora	17

INTRODUCCIÓ

Des de l'inici de la seva activitat, la Universitat Pompeu Fabra ha mantingut un compromís inequívoc amb la qualitat i amb l'avaluació de la docència.

Els primers estatuts de la Universitat, aprovats l'any 1991, ja establien clarament aquesta vocació. Així, l'article 4 assenyalava com a fins de la UPF "cercar l'excel·lència en la docència..." i dedicava tota una secció, la quarta, del capítol V del títol 4, al "control i avaluació de l'activitat del professorat", que descriu els procediments d'avaluació que emprarà la Universitat i l'òrgan responsable, la Comissió d'Ensenyament.

Fruit d'aquesta previsió estatutària fundacional, a la UPF s'ha avaluat, des del primer trimestre en el qual es va iniciar la seva activitat docent, tota la docència que s'hi ha impartit.

Els nous estatuts de l'any 2003 van mantenir la competència avaluativa sobre la Comissió d'Ensenyament i la importància de les enquestes dels estudiants en l'avaluació de la docència, establint-ne el seu caràcter obligatori per a la Universitat.

Però ja s'assenyalava que aquesta avaluació caldria que fos plantejada d'acord amb els criteris que poguessin establir les agències d'avaluació.

En aquest context, la Universitat ha desenvolupat una activitat molt intensa d'avaluació de la docència que s'hi ha impartit i del mateix professorat, prèvia a les previsions de la LOU i la LUC i prèvia també a l'establiment de programes d'avaluació de caràcter general com el programa ACADEMIA.

Així mateix, la Universitat, dintre de les possibilitats que dóna del marc legal, va aprofitar l'avaluació de la concessió dels complements bàsics de docència per establir un procediment intens, que ja preveia comptar amb diferents elements clau pel que fa a la definició de la qualitat docent, i, sobretot, que la concessió del tram quedés supeditada a l'avaluació pedagògica especial per part del Centre per a la Qualitat i la Innovació Docent (CQUID).

El Manual d'avaluació docent del professorat, certificat per AQU Catalunya, va intensificar i ordenar tot el procés, i l'ha dotat d'instruments de major qualitat. La situació actual és per tant un pas més (especialment rellevant) en el procés de qualitat i d'avaluació de la docència que ha caracteritzat la UPF des de l'inici de la seva activitat.

Actualment cal revisar el procés d'avaluació docent del professorat de la UPF durant aquests anys, fer-hi una mirada crítica i, al mateix temps, proposar un conjunt de propostes de millora que permetin anar més enllà en l'avaluació de la docència.

PROCÉS D'ELABORACIÓ DE L'AUTOINFORME

L'elaboració de l'autoinforme ha anat a càrrec de la Unitat d'Estudis, Planificació i Avaluació (UEPA) i s'ha desenvolupat durant el mes de setembre del 2013. La informació a partir de la qual la UEPA ha elaborat aquest informe procedeix principalment de les dades i el coneixement acumulats per la Universitat sobre el procés d'avaluació docent del professorat i els seus resultats, que inclou els arxius de gestió, els expedients dels professors avaluats, la informació disponible a la pàgina web i la intranet de la Universitat, i les actes de la Comissió d'Ensenyament.

DIMENSIONS DE L'AVALUACIÓ

A. RECOMANACIONS DE L' INFORME D'ACREDITACIÓ 2008 I AJUSTOS DEL MANUAL

L'informe d'acreditació del Manual d'avaluació docent del professorat realitzat per AQU Catalunya el dia 30 de març del 2009 incorpora recomanacions valuoses de cara a millorar el procés d'avaluació del professorat, que seran objecte d'un tractament més aprofundit en un context de més maduresa en el desplegament del Manual i dels sistemes d'avaluació i de millora de la docència als quals es vincula, singularment el Sistema Intern de Garantia de Qualitat.

Les recomanacions de millora fetes per la comissió de la CEMAI són quatre, relacionades amb l'aspecte de potenciar el procés d'avaluació del professorat, integrar-lo en altres aspectes de qualitat docent ja en marxa i donar-li una major visibilitat, sobretot per als estudiants.

Recomanacions fetes per la CEMAI:

1. L'avaluació estableix la necessitat d'integrar en el manual d'avaluació les diferents línies i programes d'actuació existents actualment en l'àmbit de la millora docent. En aquest sentit, es recomana clarificar que l'objectiu de l'avaluació docent no és únicament el complement retributiu, sinó contribuir a la millora contínua de l'activitat docent.

Respecte a la primera recomanació, la UPF ja realitzava i continua realitzant diferents vies i programes en l'àmbit de la millora docent. Actualment hi ha en funcionament el sistema d'alertes Q3, el FIDU i el PlaQUID, a part dels ja descrits en el manual anterior i de la formació permanent del professorat.

Pel que fa al FIDU (Formació Inicial en Docència Universitària), és un programa de formació integral destinat en especial al professorat novell, el de recent incorporació i el que té menys de tres anys d'experiència docent. El programa pretén proporcionar formació bàsica en docència al professorat de la UPF, d'acord amb els paradigmes docents que marca l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES); alhora, pretén oferir una formació pedagògica i didàctica que possibilita millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge, la innovació i la qualitat professional. El programa consta de tres itineraris, que oscil·len entre les 300 i les 80 hores de dedicació.

Quant al PlaQUID, és un pla d'ajudes que vol fomentar projectes que incentivin les oportunitats d'incorporar la tecnologia a les assignatures, les noves maneres de fer participar els estudiants a les aules, els nous formats de presentació de materials o la necessitat de treballar en xarxa amb altres docents, amb professionals de fora de la pròpia àrea d'actuació, amb els mateixos estudiants, o també valorar la manera com repercuteix la pròpia acció docent, és a dir, l'impacte que té en els estudiants. El PlaQUID consta de 5 modalitats d'ajuda diferents, amb una quantitat de 90.400 € el curs 2013-2014.

I finalment el sistema d'alertes Q3, que és un procediment estàndard de detecció dels professors amb avaluacions inferiors a 5 en les preguntes 2 i 6 de l'enquesta AVALDO, que és l'enquesta trimestral d'avaluació de la docència. La tasca de detecció correspon al degà i al director de departament i s'espera que en valori els resultats, n'esbrini les causes i en deixi constància de cara a la futura avaluació de tram del professor en concret.

2. Es valora positivament la capacitat del model per detectar casos en què la docència no assolixi el nivell de qualitat desitjable. No obstant això, l'avaluació recomana que el model també permeti discriminar la qualitat docent basada en bones pràctiques, de manera que les incentivi i en doni visibilitat.

El nou manual incorpora una major gradació que permet discriminar entre el professorat que obté el tram i el professorat que obté el tram d'una forma brillant. De la mateixa manera, s'ha incorporat un reconeixement al professorat que obté el tram amb una valoració superior a 8 en totes les avaluacions docents contingudes en el tram. Aquest reconeixement consisteix en una carta de felicitació per part del rector i un reconeixement públic a la seva tasca docent en la cerimònia d'inici de curs.

3. Es considera que cal fer un esforç addicional per donar a conèixer el procés i reforçar la seva credibilitat, especialment entre el col·lectiu d'estudiants. En aquest sentit, la seva incorporació a la comissió d'avaluació podria ser una mesura encertada.

Per reforçar el procés d'avaluació del professorat, el curs 2011-2012 es va posar en marxa un mòdul de consulta pública que permet a tot el col·lectiu de la UPF – professors, estudiants i PAS– tenir accés a les avaluacions que els professors han obtingut a cada assignatura. Consisteix a obtenir una valoració docent de cada assignatura.

4. Finalment, es proposa la possibilitat de dissenyar un procediment clar i representatiu de metaavaluació del procés d'avaluació docent per abordar modificacions, si es considera convenient.

Després de set anys d'avaluacions docents i vist que la UPF està satisfeta amb el funcionament del seu manual i que únicament s'hi inclouran alguns retocs menors, no es preveu la possibilitat de dissenyar un procediment de metaavaluació.

B. DADES DE RESULTATS I VALORACIÓ DEL PERÍODE D'APLICACIÓ 2008-2013

CONTRIBUCIÓ DEL MODEL D'AVALUACIÓ A LA MILLORA DE LA DOCÈNCIA

El vincle entre l'avaluació del professorat i la millora de la docència és un tret distintiu del procés d'avaluació del professorat de la Universitat, que s'evidencia en el Manual d'avaluació docent.

En primer lloc, el Manual d'avaluació docent del professorat ha atorgat a la dimensió dels resultats de l'activitat docent (rendiment acadèmic, satisfacció amb la docència, i innovació, millora i qualitat docent) un pes molt rellevant en la fase de valoració de la Comissió d'Avaluació de la Universitat.

En segon lloc, el Manual ha suposat un canvi en la concepció de l'avaluació del professorat, que passa de ser un procés retrospectiu i puntual d'avaluació, a ser un procés d'avaluació periòdic i continuat, lligat als sistemes d'assegurament de la qualitat en la docència, i amb una clara orientació a la millora docent. Amb aquesta finalitat, s'ha creat un sistema d>alertes a partir dels resultats acadèmics i de satisfacció dels estudiants en què els responsables acadèmics disposen de capacitat d'incidència efectiva i immediata en els casos de professors amb resultats que se situen fora dels estàndards de qualitat de la Universitat.

En tercer lloc, el procés d'avaluació preveu que, en els casos de dubte o d'insuficiència d'evidències, la Comissió d'Avaluació de la Universitat pot sol·licitar al CQUID l'emissió d'un informe d'avaluació tècnico-pedagògica. Aquest informe no serveix únicament a la Comissió d'Ensenyament a l'hora de disposar de més elements de judici per emetre el seu informe, sinó que aquest informe serveix al professor a l'hora d'orientar-lo en aquells elements crítics per millorar la docència. A més a més, aquesta fase d'avaluació tècnico-pedagògica, que ha estat reiteradament emprada en les diferents convocatòries, posa a disposició del professor avaluat el servei d'assessorament pedagògic individualitzat del CQUID per dissenyar un pla de millores.

Es considera que el model d'avaluació ha contribuït de manera clara a la millora docent de la Universitat. Durant aquests cinc anys s'ha produït un augment de demanda en els cursos organitzats pel CQUID, així com un augment en la demanda de participació en els PlaQUID, amb més sol·licituds. Per aquestes raons, el nou manual continua en la línia de l'anterior, amb l'excepció d'algunes modificacions menors encaminades cap al major reconeixement del professorat excel·lent. S'espera que aquest reconeixement es converteixi en un increment de la motivació del professorat per la millora i l'aprenentatge continu.

LA PARTICIPACIÓ EN EL MODEL D'AVALUACIÓ DOCENT

La participació dels professors de la UPF en el model d'avaluació docent ha estat en termes generals satisfactori i s'ha anat incrementant al llarg del temps. La taula global de trams possibles, sol·licitats i favorables per al període 2009-2012 és la següent:

Taula resum dels trams sol·licitats i aprovats (2009-2012)			
	Procedència de la convocatòria en curs (A)	Procedència de les convocatòries anteriors (B)	Total de la convocatòria (A+B)

Nre. de trams possibles de la convocatòria en curs (A)	233	193	426
Nre. de trams sol·licitats (C)	216	145	361
Nre. de trams favorables (D)	214	126	340
% Favorables / Sol·licitats (D/C)	99,1%	86,9%	94,2%
% Favorables / Potencials (D/A)	91,9%	65,3%	79,8%

La concessió de trams se situa en un satisfactori 78,9% sobre el total de trams potencials en tot el període. Els trams en què el professor no la va sol·licitar o un cop sol·licitat el tram va desistir de completar-ne el procés un cop iniciat, es concentren principalment en els trams que provenien d'anys anteriors.

El nombre de trams denegats durant aquest període és molt reduït, només 7 trams de 426 potencials i de 361 sol·licitats o el que és el mateix, un 1,6% dels trams potencials i un 2% dels trams sol·licitats han estat considerats com a desfavorables.

La participació en els trams els diferents anys ha estat desigual, tot i que sempre s'ha mantingut per sobre del 80% sobre els trams possibles que procedeixen de la convocatòria en curs. On hi ha més variabilitat és en els trams possibles que procedeixen de convocatòries anteriors; en aquest cas la variabilitat oscil·la entre el 30% i el 78,5% de trams concedits sobre trams possibles. Si es miren només els trams concedits sobre trams sol·licitats, ja siguin de la convocatòria en curs o que provenen de convocatòries anteriors, el percentatge s'enfila fins a un mínim del 70,5% en el curs 2009. En termes agregats, el 94,2% dels trams sol·licitats han estat considerats favorables, un 2% desfavorables i un 3,8% van desistir del procés.

Els resultats del procés d'avaluació del professorat els anys anteriors han estat els següents:

Taula resum exclusivament per al tram vençut a 31 de desembre del 2012			
	Procedència de la convocatòria en curs (A)	Procedència de les convocatòries anteriors (B)	Total de la convocatòria (A+B)
Nre. de trams possibles de la convocatòria en curs (A)	54	65	119
Nre. de trams sol·licitats (C)	51	55	106
Nre. de trams favorables (D)	50	51	101
% Favorables / Sol·licitats (D/C)	98,0%	92,7%	95,3%
% Favorables / Potencials (D/A)	92,6%	78,5%	84,9%

Taula resum exclusivament per al tram vençut a 31 de desembre del 2011			
	Procedència de la convocatòria en curs (A)	Procedència de les convocatòries anteriors (B)	Total de la convocatòria (A+B)
Nre. de trams possibles de la convocatòria en curs (A)	73	54	127

Nre. de trams sol·licitats (C)	64	37	101
Nre. de trams favorables (D)	64	35	99
% Favorables / Sol·licitats (D/C)	100,00%	94,50%	98,10%
% Favorables / Potencials (D/A)	83,60%	64,80%	78,00%

Taula resum exclusivament per al tram vençut a 31 de desembre del 2010

	Procedència de la convocatòria en curs (A)	Procedència de les convocatòries anteriors (B)	Total de la convocatòria (A+B)
Nre. de trams possibles de la convocatòria en curs (A)	52	30	82
Nre. de trams sol·licitats (C)	47	9	56
Nre. de trams favorables (D)	47	9	56
% Favorables / Sol·licitats (D/C)	100,00%	100,00%	100,00%
% Favorables / Potencials (D/A)	90,16%	30,00%	57,90%

Taula resum exclusivament per al tram vençut a 31 de desembre del 2009

	Procedència de la convocatòria en curs (A)	Procedència de les convocatòries anteriors (B)	Total de la convocatòria (A+B)
Nre. de trams possibles de la convocatòria en curs (A)	54	44	98
Nre. de trams sol·licitats (C)	54	44	98
Nre. de trams favorables (D)	53	31	84
% Favorables / Sol·licitats (D/C)	98,20%	70,45%	85,71%
% Favorables / Potencials (D/A)	98,20%	70,45%	85,71%

LA NO-PARTICIPACIÓ EN EL PROCÉS D'AVALUACIÓ: EVOLUCIÓ I MOTIUS

No s'observa una pauta d'evolució clara en el nombre de professors que opten per no presentar-s'hi, amb oscil·lacions força destacades. Les convocatòries del 2010 i del 2011 van tenir percentatges d'abstenció elevats, mentre que en la resta de convocatòries l'abstenció va descendir a nivells molt inferiors.

- En la convocatòria del 2009, 14 professors van optar per no presentar-s'hi, o en termes relatius, un 14,3%.
- En les convocatòries dels anys 2012, 2011 i 2009, els nivells d'abstenció van descendir per sota del 10% entre els trams que procedien de la convocatòria en curs.
- Contrasta amb aquesta tendència a la baixa la convocatòria del 2010, en què 26 professors es van abstenir de participar en l'avaluació, és a dir, el 42,1% del total.

A partir de les converses informals amb professors i responsables acadèmics, es poden establir dos grups de motius de l'abstenció del professorat:

- Un primer col·lectiu correspon als professors que consideren que el model d'avaluació docent no està ben dissenyat, no es basa en resultats sinó en processos, és massa burocràtic i complex, i no permet discernir entre bons i mals professors. En

- conseqüència, declaren la seva disposició a no participar en convocatòries futures d'avaluació docent.
- El segon col·lectiu correspon al professorat que vol ser avaluat en futures convocatòries i que no ha pogut participar-hi en les passades per diversos motius (manca de temps per preparar l'autoinforme, coincidència amb altres processos d'avaluació, dèficit en la comunicació, oblit, etc.).

C. VALORACIÓ DELS MECANISMES PER ASSEGURAR LA TRANSPARÈNCIA DEL PROCÉS D'AVALUACIÓ I GARANTIR-NE LA DIFUSIÓ

LA TRANSPARÈNCIA DEL MANUAL I EL PROCÉS D'AVALUACIÓ

La Universitat Pompeu Fabra ha donat una total transparència al Manual i al procés d'avaluació al conjunt de la comunitat universitària, en el benentès que la transparència *per se* no assegura un ús eficaç i eficient de les eines de comunicació i que l'atenció prioritària s'adreça a garantir la claredat i l'accés a la informació per als professors que es troben en el marc del procés d'avaluació. Així doncs, l'esforç en la difusió i la comunicació del Manual d'avaluació cal situar-lo principalment en la preocupació pel correcte funcionament de l'activitat d'avaluació del professorat que la desenvolupa a la Universitat, que es lliga a la millora de la docència i s'emmarca dins el sistema intern d'assegurament de la qualitat amb implicacions en la política d'assessorament pedagògic i contractació.

Per tal de garantir la transparència i la correcta difusió del Manual, el procés d'avaluació docent del professorat és accessible als professors sol·licitants –i també a la comunitat universitària– a través de múltiples vies. Cal distingir entre tres nivells de difusió del manual: primer, la informació disponible externament i per a la comunitat universitària en el seu conjunt; segon, la informació disponible per al personal docent i investigador –amb independència de la seva categoria–, i tercer, les eines de comunicació amb el professorat que pren part en el procés d'avaluació docent.

En primer lloc, quant a la informació disponible per a la totalitat de la comunitat universitària, cal destacar:

1. El Manual d'avaluació docent del professorat, accessible a través de la pàgina web de la Universitat¹ així com també de la intranet (apartat “La Universitat”, opció “Avaluació”).
2. Els informes anuals de valoració de la docència, accessibles a la intranet de la Universitat, al Campus Global. En aquests informes anuals es recull la informació següent:
 - a. Les mitjanes agregades per trimestre i titulació de valoració de la docència.
 - b. Per a la pregunta de satisfacció global amb la docència rebuda, la relació de professorat per titulació que se situa en el 10% més ben valorat.

¹ A la pàgina principal de la Universitat (<http://www.upf.edu>), en el menú “Coneix la Universitat”, s'ha de fer clic a l'apartat “Universitat”, i després triar l'opció “Avaluació i planificació” del menú desplegable. O bé directament des de la direcció: http://www.upf.edu/universitat/_pdf/map-upf.pdf.

- c. Accés a les valoracions docents de totes les assignatures de la Universitat.
- d. Des del curs 2011-2012 hi ha un apartat de consulta pública de l'avaluació docent de les assignatures disponible per a tota la comunitat universitària.

En segon lloc, la informació disponible per al personal docent i investigador en la seva intranet:

1. En la pàgina d'informació, gestions i tràmits del personal docent i investigador, "Oficina del PDI", apareix un espai dedicat a la concessió de complements i certificats de l'activitat docent on es descriuen els diferents processos d'avaluació, els criteris de presentació i la unitat responsable.
2. De manera més específica, el professorat accedeix des de la intranet de la Universitat² al Manual d'avaluació docent del professorat i als següents elements d'informació i assessorament per a la realització de l'autoinforme:
 - a. El resum tècnic de l'avaluació docent, amb la taula resum valorativa.
 - b. El model d'autoinforme i les orientacions per a la seva elaboració.
 - c. Els models d'informe dels responsables acadèmics i les orientacions per a la seva elaboració.
 - d. Les enquestes de satisfacció dels estudiants.
 - e. El diagrama de flux del procediment d'avaluació.
 - f. El Manual d'avaluació docent del professorat.
 - g. La presentació institucional del Manual d'avaluació docent del professorat.
 - h. La Guia d'AQU Catalunya per al disseny i la implantació d'un model institucional d'avaluació docent (juny del 2007).
3. El professorat també té accés als resultats de la seva activitat docent pel que fa als resultats de les enquestes de satisfacció als estudiants mitjançant l'aplicació AVALDO, que està inclosa dins de la intranet de la Universitat. El professor pot consultar els resultats de les assignatures que ha impartit, la posició relativa dels resultats obtinguts en el context de la docència impartida en el trimestre en l'estudi corresponent, els comentaris dels estudiants, i introduir-hi els seus propis comentaris. A més a més, en el cas dels responsables acadèmics, l'aplicació els permet consultar els resultats de les enquestes de tots els professors de l'estudi o del departament, els comentaris dels estudiants i dels professors, i incloure-hi els seus comentaris.

En tercer lloc, en el marc del procés d'avaluació docent del professorat per concedir els complements autonòmics en docència, es duen a terme dues comunicacions als professors que es troben en condicions de sol·licitar l'avaluació:

1. El Servei de PDI s'adreça als professors susceptibles de sol·licitar l'avaluació docent mitjançant comunicació escrita i electrònica, tot adjuntant-los la sol·licitud d'avaluació.
2. La Unitat d'Estudis, Planificació i Avaluació s'adreça per comunicació escrita i electrònica als professors que han presentat la sol·licitud per a l'avaluació docent per tal d'informar-los del termini de presentació de l'autoinforme, facilitar-los el model d'autoinforme, els resultats acadèmics i d'enquestes de satisfacció, i l'adreça a la intranet, on disposen de les orientacions per elaborar l'autoinforme i informació sobre el procés d'avaluació.

² En el menú general del Campus Global, l'opció "La Universitat", i l'apartat "Avaluació".

INFORMACIÓ SOBRE EL PROCÉS D'AVALUACIÓ

La transparència i l'efectivitat del procés d'avaluació estan vinculades a la disponibilitat i l'accés a la informació corresponent, com per exemple la descripció dels òrgans de decisió, els protocols d'avaluació i els mecanismes de resolució d'avaluacions. El Manual d'avaluació docent del professorat, accessible a través de la web i la intranet de la Universitat, conté informació al voltant dels elements següents:

- Els components nats de la Comissió d'Avaluació de la Universitat, i els criteris de selecció dels membres elegits, així com la vinculació d'aquesta Comissió amb les estructures de decisió estatutàriament reconegudes, és a dir, amb la Comissió d'Ensenyament.
- El Manual d'avaluació docent del professorat conté els protocols d'avaluació dels professors avaluats, amb la indicació dels criteris de valoració, exemples de continguts i indicació dels responsables de la valoració de cadascuna de les dimensions d'avaluació. A més a més, el Manual, en la seva taula resum valorativa sintetitza els factors crítics perquè la sol·licitud d'avaluació sigui positiva.
- Pel que fa als mecanismes de resolució d'avaluacions, el Manual i la documentació auxiliar accessible a través de la intranet contenen els criteris que guien el resultat de la Comissió d'Avaluació de la Universitat, tant de caire procedimental (presentació de l'autoinforme, informes dels responsables acadèmics positius), com substantius. Pel que fa als criteris substantius, el Manual estableix els llimars en les enquestes de satisfacció dels alumnes amb la docència rebuda a partir dels quals el resultat del procés d'avaluació és negatiu, i de les situacions que requereixen de l'informe d'avaluació pedagògica especial del CQUID.
- Addicionalment, la UEPA valida i ordena els continguts de l'autoinforme i els informes dels responsables acadèmics, i emet un informe resum de cada sol·licitud per a la Comissió d'Avaluació de la Universitat, en el qual es detallen els resultats per a cadascuna de les dimensions i criteris d'avaluació.

PRESA DE DECISIONS DERIVADES DE L'AVALUACIÓ

El Manual d'avaluació docent del professorat estableix que la Comissió d'Avaluació de la Universitat, tot i que canviarà en el nou manual, pot emetre els seus informes d'avaluació en dos únics sentits: positiu, que pot contenir un reconeixement especial per al professor o no, i negatiu. En els casos en què la Comissió d'Avaluació tingui dubtes sobre el sentit del seu informe, traslladarà l'expedient al CQUID per tal que efectui una avaluació tècnico-pedagògica de l'activitat docent del sol·licitant i emeti un informe d'avaluació pedagògica. Aquest informe té dues finalitats: d'una banda, proporcionar un informe suplementari i expert a la Comissió d'Avaluació de la Universitat per tal de decidir en aquells casos de sol·licituds d'avaluació que plantegin elements de dubte pel que fa al sentit de l'informe final. I de l'altra, proporcionar al professor avaluat els elements criticats per millorar-los. A partir d'aquesta diagnosi, el professor pot posar-se en contacte amb el CQUID perquè li proposi un pla de millores.

El protocol d'aquesta avaluació especial consisteix a fer els passos següents:

1. Entrevista amb el professor.
2. Anàlisi pedagògica de les evidències presentades en l'autoinforme.
3. Petició de noves evidències en el cas de ser necessari; per exemple, es poden fer observacions a l'aula.
4. Anàlisi i valoració de les evidències institucionals i presentades pel mateix professor.
5. Informe de recomanacions per millorar la docència, que habitualment s'esdevenen en assessoraments personalitzats.
6. Seguiment del procés de millora per part d'un pedagog del CQUID.

A partir de l'informe d'avaluació pedagògica especial, la Comissió d'Avaluació emetrà l'informe definitiu sobre la sol·licitud d'avaluació docent del professor.

ACCIONS DERIVADES DE L'AVALUACIÓ DOCENT

En el cas de professors amb la sol·licitud informada negativament, el CQUID posa en marxa les actuacions de millora següents:

1. Entrevista individualitzada amb el professor.
2. Anàlisi de l'actuació docent del professor.
3. Elaboració d'un pla de millora docent negociat amb el mateix professor.
4. Implementació del pla de millora.
5. Seguiment personalitzat durant el curs (tres entrevistes obligatòries cada trimestre o més en el cas que sigui necessari).
6. Revisió del pla de millora amb el professor i possible renovació d'aquest pla.
7. Seguiment del nou pla de millora més espaiat en el temps.

DIFUSIÓ DELS RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DOCENT

Atès que el procés d'avaluació docent es dóna a títol individual i de manera voluntària, als efectes de la concessió els resultats de l'avaluació són comunicats únicament al professor sol·licitant.

Tanmateix, els responsables acadèmics sí que estan informats dels resultats de l'activitat docent del professorat pel que fa a la satisfacció dels alumnes amb la docència rebuda i els resultats acadèmics mitjançant els sistemes d'informació de la Universitat, d'una manera sistemàtica, en el marc del sistema de garantia de qualitat de la Universitat, tal com s'ha descrit anteriorment. De fet, aquestes dues fonts d'informació, cabdals en el procés d'avaluació docent del professorat, s'integren additivament en el procés d'avaluació, de manera que els responsables acadèmics tenen una informació directa prèvia sobre el resultat esperat de l'avaluació del professorat.

D. VALORACIÓ DE L'APLICACIÓ DELS CRITERIS I DEL PROCÉS D'AVALUACIÓ DOCENT

El funcionament del procés d'avaluació docent és satisfactori i els criteris d'avaluació funcionen. Els professors sol·licitants i els responsables acadèmics elaboren els seus informes respectius, i per fer-los disposen d'informació sobre els informes, el procés i els criteris de valoració. Els resultats de les enquestes de satisfacció aporten una informació valuosa per als agents. I la Comissió d'Avaluació disposa a l'hora d'emetre els informes d'avaluació de criteris clars, d'informació suficient i d'instruments complementaris de valoració. Tot i això, el procés és lent i feixuc, amb molts passos i la intervenció de diferents agents i unitats, que fan validacions creuades.

Les dificultats a l'hora d'establir les evidències necessàries en els criteris d'avaluació són dues:

- El Manual d'avaluació docent del professorat atribueix un important paper als resultats de l'activitat docent del professor (rendiment acadèmic i satisfacció dels estudiants amb la docència, així com també evidències de qualitat, innovació i millora docent), i aquestes evidències poden ser insuficients en els casos de professors que han desenvolupat una part important de la seva activitat docent objecte d'avaluació en una altra universitat o que han ostentat càrrecs acadèmics.

En qualsevol cas, en situacions d'insuficiència d'evidències en el període objecte d'avaluació, es preveuen dos instruments valoratius complementaris: un informe específic del responsable acadèmic sobre el desenvolupament docent del professor objecte d'avaluació. I en segon lloc, l'emissió d'un informe d'avaluació pedagògica previ per part del CQUID, en què analitza d'una manera més intensa les evidències i els resultats presentats pel professor sol·licitant.

- La segona dificultat a l'hora d'establir evidències es troba en els criteris de valoració dels resultats de rendiment acadèmic, que han tingut un nivell de definició inferior als criteris de les enquestes de satisfacció amb la docència rebuda. Si bé es disposa d'uns criteris generals sobre els estàndards de rendiment acadèmic, caldria elaborar un estudi més aprofundit dels resultats d'aquest indicador com a pas previ per fer un desplegament més intens d'aquests criteris, que hauria d'incloure la definició dels nivells de rendiment acadèmic que es consideren crítics i els factors de ponderació per a cada estudi, tot vetllant per una correcta adequació d'aquests límits al nou escenari d'adaptació a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior. En qualsevol cas, el desplegament d'aquests criteris requereix d'uns components d'estudi i de definició política que transcendeixen el procés d'acreditació del procés d'avaluació.

PROCEDIMENTS D'INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

Els procediments d'informació i comunicació compresos dins el procés d'avaluació garanteixen en tot moment la validesa i la fiabilitat dels seus continguts:

- El Servei de PDI es posa en contacte d'ofici amb els professors susceptibles de sol·licitar l'avaluació per comunicació escrita i electrònica, adjunta el formulari de sol·licitud i informa del termini de lliurament.

- La Unitat d'Estudis, Planificació i Avaluació elabora un informe amb els resultats de l'activitat docent del professorat a partir de la informació continguda a les bases de dades de la Universitat, i comunica el termini, el model d'autoinforme i la ubicació dels materials per elaborar l'autoinforme. Aquesta comunicació és escrita i electrònica.
- Els responsables acadèmics reben per elaborar els seus informes una comunicació electrònica de la Unitat d'Estudis, Planificació i Avaluació que inclou el model d'informe corresponent, la indicació dels terminis, els criteris de valoració i la informació addicional sobre el procés, i el fitxer de cadascun dels professors sol·licitants, que consta de l'autoinforme i els resultats acadèmics i de les enquestes de satisfacció.
- Per últim, la Comissió d'Avaluació de la Universitat, per exercir les seves funcions, disposa d'una fitxa resum d'avaluació de cadascun dels professors avaluats, que sintetitza els criteris d'avaluació, els instruments d'avaluació i les valoracions obtingudes en cada cas, així com també té a la seva disposició l'expedient físic de cadascun dels professors.

El procés d'avaluació del professorat es fonamenta en tres grups d'evidències que compten amb procediments d'informació vàlids i fiables:

- En primer lloc, els resultats de l'activitat docent entesos com a nivell de rendiment acadèmic dels estudiants matriculats en assignatures impartides pel professor sol·licitant. Aquesta informació s'elabora a partir de les bases de dades de què disposa la Universitat, i s'integra en els fitxers d'informació que s'adjunten als professors sol·licitants, als responsables acadèmics i als membres de la Comissió d'Avaluació.
- En segon lloc, els resultats de l'activitat docent del professor entesos com els resultats de les enquestes de satisfacció dels estudiants amb la docència rebuda, s'elaboren a partir dels fitxers automatitzats de què disposa la Universitat. Aquests fitxers electrònics es posen a disposició dels professors sol·licitants, els responsables acadèmics i els membres de la Comissió d'Avaluació. El moment en què es duen a terme les enquestes de satisfacció, a la meitat del període de docència, fan que els resultats no puguin estar afectats per l'efecte nota, i la forma d'administració, a través de la intranet de la Universitat i amb completa garantia d'anonimat, fomenten la participació, que se situa en nivells similars als de les enquestes presencials.
- En tercer lloc, les evidències en les dimensions de planificació, desenvolupament docent i resultats que impliquen una activitat de millora, innovació o qualitat docent. Amb caràcter general, aquestes evidències es concreten en la presentació de materials acreditatius en el marc de l'autoinforme d'avaluació (pla docent, programa d'una assignatura, materials docents desenvolupats d'acord amb la metodologia Bolonya, certificats d'activitat de formació pedagògica o de participació en iniciatives d'innovació finançades, etc.). La presentació d'aquestes evidències en format electrònic permet una validació efectiva per part dels responsables acadèmics

(degans i directors de departament), així com la disponibilitat d'evidències en cas de requerir una avaluació pedagògica especial.

NIVELL D'EXIGÈNCIA I CAPACITAT DE DISCRIMINACIÓ DEL MODEL

El model d'avaluació docent del professorat està intrínsecament lligat a la definició de la qualitat de la docència que fa la UPF. Conseqüentment, la valoració del nivell d'exigència i la valoració de la capacitat de discriminació del model d'avaluació és indistricable de la definició que la Universitat fa de la qualitat de la docència i del nivell de qualitat docent assolit pel seu professorat. Per a la UPF, la qualitat de la docència es defineix com la conjunció de les tres dimensions següents:

1. Els resultats acadèmics, entesos com el rendiment acadèmic dels estudiants matriculats a cada assignatura, són un primer indicador de la qualitat i l'eficàcia docent. En la vessant externa, els resultats acadèmics es manifesten en la taxa d'inserció laboral dels graduats.
2. La satisfacció amb la docència rebuda, expressada a través de les enquestes trimestrals d'avaluació. D'altra banda, també es pot resseguir aquesta satisfacció de manera agregada per a una titulació a través de la satisfacció dels graduats.
3. La innovació i la millora en l'activitat docent, tant en els àmbits de planificació i desenvolupament com de resultats.

D'acord amb aquesta definició, la docència impartida a la UPF es pot categoritzar de manera global com una docència de qualitat, tal com evidencien les dades següents:

1. En la dimensió d'innovació i millora:
 - a. La UPF té el 100% dels estudis de grau, màster i doctorat plenament adaptats a l'EEES.
 - b. El curs 2010-2011 es van presentar 47 sol·licituds per al pla d'ajuts per al suport a la qualitat i a la innovació docents i se'n van concedir 35.
 - c. El curs 2011-2012 es van realitzar 56 accions formatives específiques per al professorat, en què van participar més de 800 professors.
2. En la dimensió de satisfacció:
 - a. La satisfacció general amb la docència rebuda en els graus és de 7,22 en una escala de 0 a 10 per a tota la Universitat en la pregunta "Estàs satisfet amb la docència rebuda?".
 - b. La satisfacció dels estudiants de màster és d'un 7,67 en una escala de 0 a 10 per a tota la Universitat en la pregunta "Estàs satisfet amb la docència rebuda?".
3. En la dimensió de resultats:
 - a. La taxa de rendiment, entesa com a crèdits superats sobre els matriculats, és del 86,7% el 2011, sensiblement superior a la mitjana del sistema públic català, que era d'un 79,1%.
 - b. La taxa de graduació en el temps prevista a la UPF és del 67,1% el 2012, respecte al 60% del 2009.
 - c. En l'estudi d'inserció laboral de l'any 2011 realitzat per AQU Catalunya, el 86,7% dels graduats troben treball abans de tres anys després d'haver-se graduat.

En el marc de la definició de qualitat de la docència que ha fet la UPF i atenent a quin és el nivell assolit per la Universitat en el seu conjunt, el model d'avaluació del professorat es configura com una eina exigent i amb capacitat de discriminació d'aquells professors que se situen fora dels estàndards de la Universitat, tant per sobre com per sota d'aquestes, en els àmbits dels resultats, la satisfacció amb la docència i la innovació i la millora.

E. VALORACIÓ DE LA SATISFACCIÓ DELS AGENTS IMPLICATS I DELS SEUS RESULTATS

MECANISMES PER MESURAR EL NIVELL DE SATISFACCIÓ AMB EL PROCÉS D'AVALUACIÓ

S'estableixen diverses vies per expressar la satisfacció amb el procés d'avaluació:

- En el cas dels professors sol·licitants, la UEPA es troba en permanent contacte pel que fa a l'assessorament, resolució de possibles dubtes i integració de dèficits. Aquesta interacció permet introduir millores en l'adaptació, l'accessibilitat i la comunicació dels criteris, dimensions i indicadors d'avaluació als sol·licitants.
- Quant als responsables acadèmics, expressen els seus punts de vista sobre el procés d'avaluació i fan les propostes oportunes en el marc de la Comissió conjunta de degans i directors. Pel que fa als degans, compten amb la Comissió d'Ensenyament, que és l'òrgan estatutàriament reconegut. A més a més, la Comissió d'Avaluació i Prospectiva, prevista en el Sistema Intern de Garantia de Qualitat, també pot articular nous mecanismes per captar la satisfacció dels agents sobre el procés d'avaluació docent.
- Per últim, els estudiants disposen, d'acord amb els Estatuts de la UPF, de sis representants en la Comissió d'Ensenyament. D'altra banda, la satisfacció dels estudiants amb la docència és un element clau del procés d'avaluació, amb una incidència directa en el resultat d'aquest. No solament constitueix una evidència a partir de la qual s'elaboren els autoinformes i els informes dels responsables acadèmics, sinó que, a més a més, les enquestes de satisfacció dels estudiants són un criteri directe en la decisió de la Comissió d'Avaluació: mitjanes de resultats que se situen per sota de 4 en les preguntes "El professor explica amb claredat" i "Estic globalment satisfet amb la docència rebuda", comporten un resultat negatiu del procés d'avaluació. I en els casos de mitjanes situades entre 4 i 5, la sol·licitud d'avaluació és objecte de reenviament a la fase d'avaluació pedagògica especial.

F. PROPOSTES DE MILLORA

Després de cinc anys de funcionament de l'actual Manual i davant l'evidència que les propostes de millora són substancials i que afecten la Comissió responsable i la gradació de la valoració de la qualitat de la docència, s'ha decidit dissenyar un nou Manual que contingui aquestes modificacions així com altres petites modificacions relacionades amb canvis normatius de la Universitat.

Abans de presentar les propostes de millora que formaran part del nou manual del procés d'avaluació contingut en el Manual d'avaluació docent del professorat, i de les eventuais millores del mateix manual, esdevé oportú fer un parell de consideracions al voltant de la introducció d'aquestes propostes de millora i del seu desplegament.

Primer, la incorporació de les recomanacions recollides en l'informe de certificació del Manual d'avaluació docent no és en cap cas obligatòria, si bé les recomanacions són un referent útil per orientar les millores.

Segon, els cinc anys de funcionament d'aquest manual han estat satisfactoris i al llarg d'aquest període s'han anat detectant aspectes de millora que s'introdueixen en aquesta nova proposta de manual.

Les principals propostes de millora del procés d'avaluació són les següents:

1. Concretar més alguns criteris d'avaluació continguts en el Manual d'avaluació docent del professorat

Una de les recomanacions recollides en l'informe d'AQU Catalunya de certificació del Manual d'avaluació docent del professorat (*Informe d'avaluació del Manual d'avaluació docent del professorat de la Universitat Pompeu Fabra*, de 23 d'abril del 2008) era:

“Caldria concretar més alguns criteris d'avaluació. Així els criteris per a la valoració dels blocs A i B dels informes d'avaluació dels degans i directors/es de departament no estan clarament definits”

D'acord amb aquesta recomanació, s'ha inclòs una nova redacció en el nou Manual d'avaluació docent del professorat.

2. Definir els estàndards d'evidències suficients

El Manual d'avaluació docent del professorat atorga una especial importància als resultats de les enquestes de satisfacció amb la docència rebuda, ja que són valorades pel professor sol·licitant i pels responsables acadèmics; però, a més a més, són un criteri directe d'avaluació per a la Comissió d'Ensenyament de la Universitat. A tenor d'aquesta rellevància, s'estableix que el professorat que, a l'empara de la normativa i les directrius de caràcter general que el regulen i la normativa UPF i els seus Estatuts, desenvolupi com a mínim la docència estipulada a la normativa de dedicació del professorat aprovada pel Consell de Govern de la UPF podrà optar a sol·licitar el complement econòmic de docència. La docència es considerarà globalment, tant la corresponent a la magistralitat, com als seminaris i a la tutorització dels alumnes en el marc de l'ACTE, d'acord amb el model docent dissenyat per la UPF per a l'EEES així com la supervisió dels treballs finals de grau o de màster.

En el cas de no disposar d'enquestes de satisfacció suficients en el període objecte d'avaluació, es preveuen dos instruments valoratius complementaris: un informe específic del responsable acadèmic sobre el desenvolupament docent del professor

objecte d'avaluació. I en segon lloc, l'emissió d'un informe d'avaluació pedagògica previ per part del CQUID, en què analitza d'una manera més intensa les evidències i els resultats presentats pel professor sol·licitant.

La definició del nivell suficient d'evidències d'avaluacions docents i la difusió i definició dels instruments valoratius complementaris són dos aspectes que caldrà incorporar en el nou Manual, així com en les eines de difusió i comunicació del procés d'avaluació docent.

3. Incorporar el procediment d'avaluació al projecte d'administració electrònica de la Universitat

En el marc del projecte d'administració o administració electrònica que la Universitat està desplegant, es preveu que el procés d'avaluació del professorat sigui tramitat electrònicament. Un primer pas en aquesta direcció ha consistit en la descripció del mapa de processos d'avaluació docent; un segon pas és analitzar com es pot implementar un procés complex i participatiu en l'administració electrònica, definir les necessitats, els terminis i els costos per a la seva implementació.

4. Retornar la competència d'avaluació del professorat a la Comissió d'Ensenyament

El retorn de la competència d'avaluació del professorat des de la Comissió d'Avaluació de la Universitat, que és una subcomissió de la Comissió d'Ensenyament, a la Comissió d'Ensenyament de la Universitat permet una major i millor fiscalització del procés per part de la Comissió d'Ensenyament, òrgan estatutari màxim d'avaluació del professorat, tal com reflecteixen els Estatuts de la UPF.

5. Increment de la gradació en els resultats de l'avaluació

Més enllà de la concessió favorable o desfavorable del tram docent, el nou manual preveu la inclusió d'una gradació que permeti diferenciar el professorat excel·lent del professorat que supera l'avaluació docent.

Aquesta diferenciació ha de fer més atractiva l'avaluació o l'esforç docent del professorat, ja que es veurà específicament reconegut. Aquesta modificació s'emmarca amb l'objectiu de la UPF d'una constant millora i progrés en tots els àmbits, inclosa la docència.

6. Difusió de resultats

El nou manual preveu que els resultats continuïn sent coneguts només pel professor afectat i els responsables acadèmics i que no se'n faci publicitat excepte en el cas d'aquells professors amb resultats excel·lents. Els professors que obtinguin la màxima valoració en la seva avaluació docent rebran un reconeixement públic de la seva tasca docent.